УДК 336.5:330.3
DOI https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.5/19

Сокольська Т. В.
https://orcid.org/0000-0001-5420-8569
Білоцерківський національний аграрний університет

Мерзлюк Л. В.
https://orcid.org/0009-0004-0124-6392
Білоцерківський національний аграрний університет

Король А. П.
https://orcid.org/0009-0008-3970-3658
Білоцерківський національний аграрний університет

ПУБЛІЧНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЄКТИ ТА ПРОГРАМИ ЯК УПРАВЛІНСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ ГРОМАД

В умовах воєнних викликів і трансформації економіки України забезпечення фінансової стійкості територіальних громад є основою їхньої безпеки та сталого розвитку. Зокрема, серед ключових інструментів зміцнення місцевих фінансів, відновлення інфраструктури та підвищення рівня безпеки громад розглядаються публічні інвестиційні проєкти та програми.

Обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо використання публічних інвестиційних проєктів і програм як ефективного управлінського інструментарію забезпечення фінансової спроможності громад задля їх сталого розвитку, та безпеки.

У дослідженні використано методи системного аналізу, порівняння, узагальнення статистичних даних виконання місцевих бюджетів за 2022–2025 роки, а також інституційний підхід до оцінки трансформації системи управління публічними інвестиціями. Інформаційною базою слугували аналітичні матеріали державних органів та міжнародних інституцій.

Встановлено, що попри зростання доходів місцевих бюджетів, посилюється залежність від трансфертів і зберігається нерівномірність фінансової спроможності громад. Доведено, що публічні інвестиційні проєкти сприяють відновленню інфраструктури, активізації економічної діяльності та розширенню дохідної бази. Обґрунтовано доцільність впровадження комплексного управлінського інструментарію, що включає стратегічне планування, формування портфеля проєктів, використання сучасних фінансових механізмів, розвиток інституційної спроможності та цифровізації процесів (зокрема через систему DREAM).

Подальші дослідження мають бути спрямовані на оцінку ефективності системи управління публічними інвестиціями в умовах післявоєнного відновлення, розроблення методик вимірювання соціально-економічного ефекту проєктів і вдосконалення механізмів залучення інвестиційних ресурсів.

Ключові слова: *публічне управління, сталий розвиток, безпека громад, публічні інвестиційні проекти, місцеві фінанси, цифровізація.*

Постановка проблеми. У сучасних реаліях воєнного стану територіальні громади України функціонують в умовах підвищених безпекових, економічних та інфраструктурних ризиків, що істотно ускладнює забезпечення їх фінансової стійкості та сталого розвитку. За таких обставин зростає роль публічних інвестиційних проєктів і програм як управлінського інструментарію, спрямованого на зміцнення місцевих фінансів, відновлення критичної інфраструктури та посилення спроможності громад до реагування на кризові виклики. Масштабні руйнування житлової, соціальної, транспортної та енергетичної інфраструктури формують довгострокову потребу в від-

© Сокольська Т. В. , Мерзлюк Л. В., Король А. П., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

новленні та модернізації територій. Зокрема, за оцінками міжнародних інституцій та Уряду України (звіт RDNA5) [1], станом на кінець 2025 року загальний обсяг прямих збитків становив близько 195,1 млрд $, тоді як сукупні економічні втрати досягли 666,7 млрд $. Водночас потреби у відновленні та реконструкції України на наступне десятиліття оцінюються на рівні близько 587-588 млрд $, з яких понад 90 млрд припадає на відновлення та модернізацію енергетичного сектору. Поточна безпекова ситуація продовжує генерувати нові руйнування.

Також мають місце структурні дисбаланси системи місцевих фінансів. Зокрема, через зростання видаткового навантаження місцеві бюджети вперше з початку реформи децентралізації за підсумками 2025 року завершили бюджетний рік з дефіцитом [2]. Після тривалого періоду повного покриття видаткової частини таку ситуацію можна вважати як сигнал зміни бюджетної рівноваги місцевого рівня. При цьому більшість територіальних громад характеризується обмеженими фінансовими резервами, що знижує їх здатність оперативно реагувати на нові економічні та безпекові виклики. Отже, проблема ефективного управління публічними інвестиційними проєктами та програмами, як інструменту цільового спрямування ресурсів на відновлення інфраструктури, активізацію місцевого економічного розвитку та підвищення фінансової стійкості громад набуває особливої ваги. Натомість на практиці спостерігаються недостатня узгодженість інвестиційних рішень із пріоритетами публічної політики, обмежене застосування сучасних підходів до управління проєктами, а також недостатній рівень інтеграції безпекового та сталого розвитку у процеси планування.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування ефективного управлінського інструментарію реалізації публічних інвестиційних проєктів і програм спрямованих на зміцнення місцевих фінансів, подолання міжтериторіальних дисбалансів та забезпечення сталого і безпечного розвитку територіальних громад в умовах воєнних загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика публічних інвестиційних проєктів і програм як інструменту зміцнення місцевих фінансів та забезпечення сталого розвитку громад активно досліджується як у вітчизняній, так і в зарубіжній науковій літературі. Теоретичні засади публічного інвестування, управління бюджетними ресурсами та забезпечення ефективності державних витрат закладено у працях Річарда та Пеггі Масгрейв [3], Джозефа Стігліца [4], Пола Самуельсона [5] у яких обґрунтовано роль держави у фінансуванні суспільних благ і розвитку інфраструктури.

Питання ефективності публічних інвестицій, їх впливу на економічне зростання та фіскальну стійкість ґрунтовно розкрито у дослідженнях Міжнародного монетарного фонду [6] та Світового банку [7] де наголошується на ключовій ролі належного управління інвестиційними процесами (Public Investment Management) та необхідності системної оцінки ефективності публічних інвестиційних проєктів на всіх етапах їх реалізації. Зокрема, підкреслюється, що саме якість інституційного середовища, стратегічне планування та прозорість процедур відбору проєктів визначають віддачу від публічних інвестицій і їх вплив на макроекономічну стабільність.

Подальший розвиток шляхів вирішення цієї проблематики відображено в сучасних емпіричних дослідженнях Адріана Околішану, Габріела Доброта та Даніела Доброта [8] де здійснено комплексний аналіз впливу публічних інвестицій на стале економічне зростання в країнах Центральної та Східної Європи. Автори доводять, що, попри традиційне уявлення про публічні інвестиції як драйвер економічного розвитку, їх фактичний вплив є неоднозначним і залежить від ефективності використання ресурсів, структури економіки та якості управління. Зокрема, результати VAR-аналізу та функцій імпульсного відгуку засвідчили, що у низці країн довгостроковий вплив шоків публічного капіталу на ВВП може бути навіть негативним, що свідчить про ризики неефективного інвестування.

У межах сучасної економічної теорії зазначена проблематика розглядається крізь призму як неокласичних, так і ендогенних моделей економічного зростання. Якщо неокласичні підходи (модель Солоу) обмежують роль державних інвестицій, розглядаючи економічне зростання як екзогенний процес, то ендогенні теорії підкреслюють значення інвестицій у формуванні довгострокового зростання. Водночас емпіричні дослідження демонструють суперечливі результати щодо сили та напряму впливу публічного капіталу на продуктивність і економічну динаміку.

Заслуговує на увагу також оцінка взаємодії публічних і приватних інвестицій через ефекти «витіснення» (crowding-out) та «стимулювання» (crowding-in). Частина досліджень підтверджує комплементарний характер публічних інвестицій, особливо у сфері інфраструктури, що сприяє

зростанню приватного сектору, тоді як інші вказують на можливе витіснення приватних інвестицій у разі неефективної бюджетної політики або надмірного боргового фінансування.

Крім того, сучасні дослідження акцентують увагу на складності вимірювання ефективності публічних інвестицій. Наприклад, використання показників валового нагромадження основного капіталу або оцінки запасу публічного капіталу супроводжується методологічними обмеженнями, пов'язаними з доступністю даних та складністю відокремлення інвестиційних витрат від поточних. У зв'язку з цим міжнародні організації, зокрема, Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD), рекомендують застосовувати комплексні підходи до оцінки, що враховують не лише фінансові, а й соціально-економічні ефекти інвестицій.

В українському науковому дискурсі значний внесок у дослідження проблем розвитку місцевих фінансів, бюджетної децентралізації та інвестиційної діяльності територіальних громад здійснили такі вчені, як І. Луніна [9], О. Крайник, О. Федорчак [10], А. Вербицька, Т.Куценко та ін. [11]. У їхніх працях обґрунтовано підходи до зміцнення фінансової спроможності громад, розвитку міжбюджетних відносин та підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів.

Окремий напрям досліджень присвячено впровадженню інструментів управління публічними інвестиціями в умовах децентралізації, зокрема через механізми державного фонду регіонального розвитку, місцевих програм розвитку та міжнародної технічної допомоги. У цьому контексті важливими є аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Рахункової палати України та урядового порталу «Децентралізація», які містять оцінки ефективності бюджетної політики та реалізації інвестиційних проєктів на місцевому рівні.

Разом з тим, незважаючи на значний науковий доробок, залишаються недостатньо дослідженими питання комплексного використання публічних інвестиційних проєктів і програм як інструменту не лише економічного розвитку, але й забезпечення безпеки громад в умовах воєнних викликів. Потребують подальшого наукового обґрунтування механізми інтеграції інвестиційної політики з фінансовою спроможністю громад, підвищення ефективності відбору та реалізації проєктів, а також оцінки їх впливу на стійкість місцевих бюджетів.

Крім того, актуальним є дослідження проблеми нерівномірності фінансових можливостей територіальних громад, що ускладнює реалізацію інвестиційних програм та потребує вдосконалення управлінського інструментарію розподілу ресурсів. Недостатньо розкритими залишаються питання оцінки ефективності публічних інвестицій у контексті післявоєнного відновлення та забезпечення довгострокового сталого розвитку.

Таким чином, наявні наукові напрацювання формують теоретичну та методологічну основу дослідження, однак потребують подальшого розвитку з урахуванням сучасних викликів, що й зумовлює його актуальність.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо використання публічних інвестиційних проєктів і програм як ефективного управлінського інструментарію зміцнення місцевих фінансів, забезпечення сталого розвитку та підвищення рівня безпеки територіальних громад в умовах сучасних соціально-економічних та воєнних викликів.

У дослідженні використано методи системного аналізу, порівняння, узагальнення статистичних даних виконання місцевих бюджетів за 2022–2025 роки, а також інституційний підхід до оцінки трансформації системи управління публічними інвестиціями.

Виклад основного матеріалу. Фінансова спроможність територіальних громад є ключовою передумовою їх сталого розвитку, ефективного надання публічних послуг та забезпечення належного рівня безпеки, особливо в умовах воєнних викликів. В умовах повномасштабної війни система місцевих фінансів України зазнала суттєвих трансформацій, однак водночас продемонструвала здатність до адаптації та збереження базової функціональності.

Результати комплексного аналізу виконання місцевих бюджетів за 2022-2024 роки, проведеного Рахунковою палатою України [12], свідчать про наявність як позитивних тенденцій, так і системних проблем. Зокрема, вона відмічає високу концентрацію фінансових ресурсів, наприклад, лише 35 бюджетів із доходами понад 1 млрд грн формують майже 50% загального обсягу доходів місцевих бюджетів, тоді як частка бюджету м. Києва становить 12-14%. Упродовж 2022-2024 років доходи місцевих бюджетів зросли з 555,2 млрд грн до 679,5 млрд грн (+22,4%), що свідчить про відносну стійкість фінансової системи. Водночас рівень фінансової автономії громад знизився: обсяг міжбюджетних трансфертів у 2024 році досяг 187,9 млрд грн, або 27,7% загального обсягу доходів. Частка

податкових надходжень скоротилася з 70,9% до 64,9%, що, зокрема, пов'язано зі змінами у зарахуванні податку на доходи фізичних осіб.

Структурні зміни торкнулися і джерел доходів: надходження ПДФО зменшилися на 31,9 млрд грн, водночас єдиний податок зріс до 69,1 млрд грн, а податок на прибуток підприємств – на 80,6%. Зросла і роль неподаткових надходжень – до 43,6 млрд грн, а обсяг міжнародної допомоги місцевим бюджетам збільшився з 0,2 млрд грн до 1,4 млрд грн. Видатки місцевих бюджетів за цей період зросли з 484,4 млрд грн до 671,8 млрд грн, при цьому найбільші обсяги спрямовувалися на освіту (42,4%), економічну діяльність (15%) та загальнодержавні функції (13,3%). Особливо важливою є динаміка капітальних видатків, які збільшилися з 48,9 млрд грн у 2022 році до 145,8 млрд грн у 2024 році, що обумовлено необхідністю відновлення інфраструктури та забезпечення безпекових потреб. Разом із тим, погіршилися показники бюджетної збалансованості: профіцит бюджетів територіальних громад скоротився з 51,9 млрд грн до 18,9 млрд грн, тоді як дефіцит зріс до 10,6 млрд грн. Значні залишки коштів на рахунках (122,8 млрд грн) свідчать про наявність проблем із ефективністю використання ресурсів, зокрема у частині реалізації інвестиційних проєктів. Доповнюючи ці тенденції, за даними платформи Децентралізація [2], у 2024 році доходи загального фонду місцевих бюджетів (без трансфертів) перевищили 441 млрд грн (+17% до 2023 року), а у 2025 році – понад 470 млрд грн. Основним джерелом доходів залишається ПДФО (60–65%), що підкреслює залежність місцевих бюджетів від стану ринку праці. Водночас спостерігається значна диференціація фінансової спроможності громад: доходи на одного мешканця варіюються від 3-5 тис. грн у менш розвинених громадах, до 10-12 тис. грн у фінансово спроможних.

У цих умовах особливої актуальності набувають публічні інвестиційні проєкти та програми як інструмент не лише відновлення територій, а й зміцнення фінансової бази громад. Частка капітальних видатків, яка скоротилася з близько 20% у 2021 році до 10–12% у 2023 році, у 2024–2025 роках поступово відновлюється до рівня 13–15%. При цьому значна частина інвестицій спрямовується на безпекові потреби – понад 30–40% проєктів пов'язані з критичною інфраструктурою, енергетичною автономністю та цивільним захистом.

Публічні інвестиційні проєкти являють собою комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на створення, модернізацію або відновлення об'єктів суспільного призначення. Вони характеризуються орієнтацією на суспільний ефект, довгостроковістю, використанням бюджетних і залучених ресурсів, а також вимогами до прозорості та підзвітності. Відповідно до роз'яснень Міністерства розвитку громад та територій України, такі проєкти реалізуються у сфері публічної власності та спрямовані на досягнення стратегічних цілей розвитку [13]. Публічні інвестиційні програми, у свою чергу, забезпечують системність реалізації державної та регіональної політики, інтегруючи окремі проєкти у стратегічно узгоджені портфелі. У цьому контексті формується цілісна система управління публічними інвестиціями (УПІ), яка поступово замінює фрагментований підхід до фінансування інвестицій.

Система УПІ виконує функцію інтеграційного механізму («єдиного вікна») для акумулювання бюджетних і зовнішніх ресурсів, включаючи міжнародну допомогу [14]. Її розвиток здійснюється за участю Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку громад та територій України та міжнародних партнерів.

Відмітимо, що з метою створення інституційних, нормативних та методичних передумов для переходу до повноцінного функціонування нової моделі управління публічними інвестиціями у кінці 2023 року стартувало реформування системи УПІ, де важливим кроком було прийняття Дорожної карти реформування системи управління публічними інвестиціями [15]. Ця система ще перебуває у фазі становлення, нині завершується її перехідний етап, уже в 2026 році передбачається впровадження нової моделі управління публічними інвестиціями з активним впровадженням підходів програмно-цільового методу, середньострокового бюджетного планування та інтеграції інвестицій у стратегічне управління. УПІ передбачає повний цикл управління інвестиціями: від ідентифікації потреб і відбору проєктів до їх оцінки, фінансування, реалізації та моніторингу результатів. Важливим елементом є застосування стандартизованих підходів до оцінювання, зокрема аналізу витрат і вигод, оцінки ризиків і соціально-економічного ефекту.

Важливою складовою сучасної системи є цифровізація управління публічними інвестиціями, що забезпечує прозорість, підзвітність і координацію між рівнями влади через створення єдиних реєстрів і платформ управління проєктами.

Суттєво зростає роль міжнародних партнерів, зокрема Європейського банку реконструкції та

розвитку, Світового банку та Європейської Комісії, які забезпечують фінансування та експертну підтримку інвестиційних проєктів, зокрема в межах інструменту Ukraine Facility (2024–2027 роки) [16].

Варто також відмітити, що ефективність реалізації публічних інвестицій значною мірою залежить від інституційної спроможності самих громад. Недостатній рівень підготовки проєктів, обмежені кадрові ресурси та складність процедур залишаються ключовими стримуючими факторами. У зв'язку з цим актуальним є впровадження комплексного управлінського інструментарію, спрямованого на зміцнення місцевих фінансів, підвищення інвестиційної спроможності територіальних громад та забезпечення їх сталого розвитку і безпеки. Такий інструментарій має комплексний характер і поєднує фінансові, організаційні, цифрові та інституційні механізми і включає наступні напрями.

По-перше, стратегічне та середньострокове планування з урахуванням безпекових пріоритетів, інтегруючи публічні інвестиційні проєкти у стратегічні та програмні документи. Важливим є забезпечення їх відповідності національним політикам відновлення та програмам міжнародної допомоги.

По-друге, формування портфеля публічних інвестиційних проєктів, який включає інфраструктурні, економічні та безпекові компоненти. Пріоритетність таких проєктів визначається на основі оцінки їх соціально-економічного ефекту, ризиків та відповідності стратегічним цілям розвитку громади.

По-третє, використання сучасних фінансових інструментів, серед яких державно-приватне партнерство, муніципальні запозичення, грантове фінансування, а також участь у програмах міжнародних інституцій, зокрема Європейської Комісії, Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку, що забезпечують як фінансову, так і експертну підтримку.

По-четверте, розвиток інституційної спроможності та проєктного менеджменту під якими розуміють здатність органів місцевого самоврядування готувати якісні проєктні пропозиції, управляти фінансовими ресурсами та забезпечувати досягнення запланованих результатів. У цьому контексті важливими є підвищення кваліфікації кадрів, залучення експертної підтримки та створення спеціалізованих проєктних офісів.

По-п'яте, забезпечення прозорості, підзвітності та ефективного моніторингу. Використання цифрових інструментів, зокрема системи DREAM, дозволяє підвищити відкритість інформації, забезпечити контроль за використанням коштів та своєчасно ідентифікувати ризики реалізації проєктів.

Практична реалізація зазначеного інструментарію вже знаходить відображення у низці успішних проєктів, що впроваджуються в Україні у 2024–2025 роках, зокрема, при відновленні критичної інфраструктури територіальних громад. У різних регіонах реалізуються проєкти модернізації систем водопостачання, теплопостачання та енергозабезпечення за підтримки Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку. Реалізація таких проєктів дозволяє знизити енергоспоживання на 20–30%, підвищуючи енергетичну ефективність та стійкість громад.

Значного поширення набули проєкти енергоефективності та енергетичної автономії, зокрема встановлення сонячних електростанцій на об'єктах соціальної інфраструктури. Це забезпечує безперебійну роботу критично важливих установ та сприяє оптимізації бюджетних витрат.

Важливим напрямом є також відновлення соціальної інфраструктури – реконструкція закладів освіти, охорони здоров'я та житлового фонду. Частина таких проєктів реалізується в межах міжнародних програм підтримки, зокрема Ukraine Facility (2024–2027 роки), що передбачає дотримання високих стандартів управління та прозорості.

Окремо слід відзначити практичне застосування цифрової системи DREAM, через яку громади здійснюють подання, супровід та моніторинг інвестиційних проєктів. Наприклад, проєкти будівництва укриттів у закладах освіти або відновлення об'єктів водопостачання реалізуються із забезпеченням відкритого доступу до інформації на всіх етапах, що сприяє підвищенню довіри з боку громадськості та донорів.

Висновки. Отже, попри суттєві виклики воєнного часу, фінансова спроможність територіальних громад в Україні, в основному, зберігає відносну стійкість хоча і характеризується зростанням залежності від міжбюджетних трансфертів, диференціацією доходів та наявністю дисбалансів у використанні фінансових ресурсів.

З метою відновлення економіки та підвищених безпекових ризиків ключовим інструментом сталого розвитку, зміцнення безпеки територіальних громад і їхньої фінансової стійкості мають стати публічні інвестиційні проєкти та програми, які забезпечують не лише модернізацію інфраструктури, а й формування передумов для розширення дохідної бази громад; сприяють активізації економічної діяльності, підвищенню зайнятості.

Трансформація системи управління публічними інвестиціями (УПІ), яка реалізується за участю Міністерства фінансів України та Міністерства розвитку громад та територій України, створює передумови для переходу до інтегрованої моделі управління інвестиційними ресурсами, що включає стратегічне планування, формування портфеля інвестиційних проєктів, використання сучасних фінансових механізмів, розвиток інституційної спроможності громад та забезпечення прозорості реалізації проєктів. Вважаємо, що ефективність такого інструментарію значною мірою залежить від кадрового потенціалу та здатності громад до залучення зовнішніх ресурсів.

Встановлено також, що важливим чинником підвищення ефективності управління публічними інвестиціями є цифровізація відповідних процесів, яка забезпечує прозорість, підзвітність та координацію реалізації інвестиційних проєктів, а також сприяє підвищенню довіри з боку міжнародних партнерів.

Перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямі пов'язані з необхідністю поглибленого вивчення ефективності функціонування системи управління публічними інвестиціями в Україні в умовах післявоєнного відновлення та європейської інтеграції. Зокрема, актуальними напрямами досліджень мають стати: оцінювання впливу публічних інвестиційних проєктів на фінансову стійкість територіальних громад у середньо- та довгостроковій перспективі; розроблення методичних підходів до кількісної оцінки соціально-економічного ефекту інвестиційних проєктів на місцевому рівні; дослідження ефективності застосування інструментів державно-приватного партнерства та муніципальних запозичень у фінансуванні розвитку громад.

Список літератури:

1. Ukraine. Fifth rapid damage and needs assessment. RDNA5. The World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations. February 2026. URL: https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022026094036395/pdf/P514499-22f93f3a-4278-42bc-b907-db9553d12069.pdf.

2. Онищук І. Бюджети громад у 2025 році: стійкість, адаптація, розвиток.URL: https://decentralization.gov.ua/news/20555.

3. Richard A. Musgrave, Peggy B. Musgrave. Public Finance in Theory and Practice (Fifth Edition). New Delhi: Tata McGraw-Hill Publishing Company Limited. URL: https://sisis.rz.htw-berlin.de/inh2008/109607.pdf.

4. Joseph E. Stiglitz. New perspectives on public finance: recent achievements and future challenges. *Journal of Public Economics*. 2002. Vol. 86 P. 341–360. URL: https://www.researchgate.net/publication/222662344_New_perspectives_on_public_finance_Recent_achievements_and_future_challenges.

5. Paul A. Samuelson. The Pure Theory of Public Expenditure. *The Review of Economics and Statistics*, 1954. Vo. 36, Issue 4. P. 387–389. URL: https://www.jstor.org/stable/1925895?origin=crossref.

6. Making public investment more efficient. International Monetary Fund. URL: https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2015/061115.pdf.

7. Jay-Hyung Kim, Jonas Arp Fallov, Simon Groom. Public Investment Management Reference Guide. World Bank. URL: https://documents1.worldbank.org/curated/en/548751582775237521/pdf/Public-Investment-Management-Reference-Guide.pdf.

8. Ocolișanu, A., Dobrotă, G., Dobrotă, D. The Effects of Public Investment on Sustainable Economic Growth: Empirical Evidence from Emerging Countries in Central and Eastern Europe. Sustainability,2022. 14(14), 8721. https://doi.org/10.3390/su14148721.

9. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. К.: Наукова думка, 2006. 432 с.

10. Крайник О., Федорчак О. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2022. Том 2 (43). С.118–125.

11. Вербицька А.О. Куценко Т.Ф. Моделювання та оцінювання бюджетної спроможності об'єднаних територіальних громад в Україні: оглядовий аналіз. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nay.

12. Звіт про результати аналізу виконання основних показників місцевих бюджетів за 2022–2024 роки. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2025/28-6_2025/Zvit_28-6_2025.pdf.

13. Чим відрізняються публічний інвестиційний проєкт і програма? Міністерство розвитку громад та територій. URL: https://mindev.gov.ua/news/chym-vidrizniaiutsia-publichnyi-investytsiinyi-proiekt-i-prohrama.

14. Кобець М. Управління публічними інвестиціями: між задумом і реальністю реформи. URL: https://ecoaction.org.ua/upravl-pub-investytsiamy-mizh-zadumom-i-realnistiu.html.

15. Ukraine Facility. Програма фінансової підтримки україни від Європейського Союзу. URL: https://www.ukrainefacility.me.gov.ua.

16. Єдиний проєктний портфель держави. URL: https://dream.gov.ua/ua/info/about-dream.

Sokolska T. V., Merzliuk L. V., Korol A. P. PUBLIC INVESTMENT PROJECTS AND PROGRAMS AS A MANAGEMENT TOOLKIT FOR STRENGTHENING LOCAL FINANCES, ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT, AND ENHANCING COMMUNITY SECURITY

In the context of wartime challenges and economic transformation in Ukraine, ensuring the financial resilience of local communities has become critically important. Public investment projects and programs are considered a key tool for infrastructure recovery, strengthening local finances, and enhancing community security.

Objective. The study aims to substantiate theoretical foundations and develop practical recommendations for the use of public investment projects and programs as an effective managerial toolkit to ensure sustainable development, financial capacity, and security of territorial communities.

Materials and Methods. The research applies methods of system analysis, comparison, and generalization of statistical data on local budget performance for 2022–2025. An institutional approach is used to assess the transformation of the public investment management system. The information base includes analytical reports of national authorities and international organizations.

Results. The findings reveal that despite the growth of local budget revenues, dependence on intergovernmental transfers has increased, and disparities in community financial capacity persist. It is proven that public investment projects contribute to infrastructure recovery, stimulate economic activity, and expand the local revenue base. The study justifies the implementation of a comprehensive managerial toolkit, including strategic planning, project portfolio formation, modern financial instruments, institutional capacity development, and digitalization (in particular, through the DREAM system).

Prospects. Further research should focus on evaluating the effectiveness of public investment management in post-war recovery conditions, developing methodologies for measuring socio-economic impacts of projects, and improving mechanisms for attracting investment resources.

Keywords: *public investment projects, local finance, public governance, sustainable development, community safety, digitalization.*

Дата першого надходження статті до видання: 09.09.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.11.2026